

[Rosing]

regeringen Schlüter, at vi så spøgelse. Der vil aldrig blive nogen europæisk union. Det var beskeden, vi fik dengang.

Det, den danske befolkning skal tage stilling til den 2. juni, er et ja eller nej til Danmarks tiltrædelse af traktaten om Den Europæiske Union. Så langt, så godt. Men går man et skridt videre og spørger, hvad Den Europæiske Union er for en størrelse, får man næsten flere juridiske og politiske svar, end der er etniske folkegrupper i Europa. For sandheden er jo den, at Europa og EF ikke kun er 12 afgrænsede lande, Danmark, Tyskland, England, Frankrig m.fl. Inden for hvert EF-medlemsland lever mennesker af forskellig etnisk oprindelse, med forskellige sprog og forskellige kulturelle særpræg.

Selv i det lille Danmark ser vi en mangfoldighed af forskellige menneskelige udtryksformer, dialekter, holdninger og kulturel udfoldelse. Og det er ikke just det indtryk, man får, når man staver og kæmper sig igennem den 300 sider lange traktat om Den Europæiske Union.

Gennemlæsning af traktaten efterlader hos mig en lang række spørgsmål – for ikke at nævne den megen tvivl, som efterhånden kommer frem til overfladen, fordi jeg simpelt hen som så mange andre åbenbart har svært ved at læse og overskue store dele af teksten, selv om jeg betragter mig som habil danskyndig.

Jeg vil dog i aften indskrænke mig til at spørge statsministeren og udenrigsministeren om følgende:

1) Vil den frihed, som Grønland har tilkæmpet sig i form af hjemmestyret, og som i dag må siges at have opnået status som en statsgaranteret, begrænset suverænitet, blive berørt af et dansk ja til EF-unionen den 2. juni og i givet fald hvordan?

Eller sagt på en anden måde: Kan statsministeren og udenrigsministeren her i dag, den 17. marts 1992, forsikre mig, at betingelserne for rigsfællesskabet ikke vil være afgørende ændret efter et dansk ja til EF-unionen den 2. juni?

2) I hvilket omfang vil Danmarks udenrigspolitiske samarbejde inden for EF-unionen berøre det grønlandske hjemmestyres handlefrihed på de områder, hvor vi i dag har opnået kompetence: på det fiskeripolitiske område, på det miljøpolitiske område og omkring bevarelse og udnyttelse af de levende ressourcer?

Lidt kynisk betragtet kan jeg i dag godt tillade mig at spørge, om Danmark ved at sige ja til tiltrædelse af traktaten om Den Europæiske Union til en vis grad melder sig ud af rigsfællesskabet med Grønland og dermed vel også Færøerne?

Det fører mig til det sidste spørgsmål i denne omgang: Vil danske statsborgere med bopæl i Grønland fortsat blive betragtet og behandlet som ligeberettigede borgere i det danske rige med Danmark i EF-unionen?

Vi er underlagt den danske grundlov fra 1953, og vi betragter grundloven som et af de bedste demokratiske sikkerhedsnet i vores del af verden. Ifølge grundlovens § 19 er udenrigspolitikken et suverænt dansk anliggende. Og ifølge den grønlandske hjemmestyreløvs §§ 10 og 11 er hjemmestyret bundet af de forpligtelser, der følger af de traktater og andre internationale regler, som til enhver tid er bindende for riget.

Konsekvensen af disse bestemmelser om udenrigspolitikken er, som jeg ser den, bl.a. følgende:

- at vi ikke kan indgå internationale aftaler med fremmede lande i eget navn, og
- at vi ikke på egen hånd kan etablere diplomatiske forbindelser med andre lande eller internationale organisationer. Nu har vi, som det vil vides, dog rent faktisk i samarbejde med Udenrigsministeriet og dermed den danske regering fået oprettet en diplomatisk post i EF for at følge udviklingen og dens mulige virkninger for Grønland på tæt hold.

Selv om dette faktum hermede og til en vis grad i Grønland bliver fortolket som en klar tilnærmelse til et fornyet grønlandsk EF-medlemskab, vil jeg gerne benytte denne lejlighed til højt og tydeligt at sige, at dette ikke er tilfældet.

Vi betragter det bare som den naturligste ting i verden at være tæt på begivenhedernes gang og først slå til, når byttet er i sigte og risikoen for at miste byttet er minimal.

Men i dette tilfælde kan vi ikke se byttet. Vi fornemmer, at vi måske er på vej til at miste noget dyrebart, og vi frygter, at flertallet i Folketinget er på vej til at slå skår i et fællesskab, rigsfællesskabet, med bind for øjnene.

Til sidst skal jeg nøjes med at gøre én ting klar: hvad jeg har sagt her i aften kunne måske